

Slutrapport

Ekonomiskt stöd till utvärdering av lokalt brottsförebyggande arbete

Det sker mycket brottsförebyggande arbete runtom i landet, både som projekt och i den löpande verksamheten. Några av dessa insatser har utvärderats med hjälp av ekonomiskt stöd från Brottsförebyggande rådet (Brå).

Brå publicerar ett urval av slutrapporterna på myndighetens webbplats för att sprida kunskap om goda exempel och hjälpa andra aktörer i deras brottsförebyggande arbete. Det här är en sådan rapport.

För sakuppgifter och slutsatser i dessa rapporter står respektive författare eller organisation.

Fler rapporter finns att ladda ner på www.bra.se/ekostod

Utvärderad med stöd från:

Slutrapport av riktat utvecklingsstöd

Beteendedesign för fler avhopp från kriminella grupperingar

Diarienummer: 0855–23

Sammanfattning

Syftet med förstudien är att med hjälp av beteendedesign kartlägga de hinder och utmaningar som står i vägen för individer som vill lämna organiserad brottslighet. Kartläggningen har utgått från användarens perspektiv av dagens existerande stöd- och skyddsinsatser.

Två olika urvalsgrupper har intervjuats: en grupp bestående av individer i åldern 18–29 år som är eller har varit aktiva i organiserad brottslighet, och en andra grupp bestående av yrkesverksamma personer som arbetar eller har arbetat med målgruppen på olika sätt.

Förstudien identifierar flera hinder i processen att lämna organiserad brottslighet. Att få tillgång till avhopparsinsatser kräver ett myndighetsbeslut, vilket i sin tur kräver att individer som vill lämna organiserad brottslighet kontaktar Polismyndigheten eller Socialtjänsten. Ett återkommande tema bland intervjupersonerna är dock en stor misstro mot myndigheter, vilket leder till låg motivation att ta den typen av kontakter. Dessutom varierar tillgängligheten till stödinsatser över landet.

Förstudien pekar på två huvudsakliga spår av möjliga åtgärder för att underlätta avhopp. Det första spåret är myndighetsdrivet, i form av ett nationellt samordnat center mot organiserad brottslighet, likt CVE mot våldsbejakande extremism. Det andra spåret är en icke myndighetsdriven aktör, credible messengers, som kan agera som en ingång till myndigheter.

Nyckelord: Beteendedesign, organiserad brottslighet, gängkriminalitet, gängavhopp, kriminella nätverk, gang criminality, behavioural science, nudging, crime prevention

Bakgrund

Syftet med förstudien var att med hjälp av beteendedesign identifiera eventuella hinder för individer som vill lämna organiserad brottslighet. Samtidigt inventera vad som uppfattas som hjälpsamt i processen och identifiera områden där förbättringar skulle underlätta för fler att lämna den organiserade brottsligheten. Kartläggningen grundar sig på individens egna perspektiv av dagens stöd- och skyddsinsatser.

En ökad förståelse för när, var och varför individer väljer att påbörja eller avstå från sin avhopparsresa ger värdefull kunskap som kan användas för mer effektiva lösningar i utformningen av stödinsatser. Denna förståelse kan sedan tillämpas för att utforma nya insatser, involvera nya aktörer eller ändra arbetssätt inom befintliga myndigheter och organisationer.

Under konferensen, Råd för framtiden 2020, höll Brottsförebyggande rådet, Brå, en föreläsning om nudging och beteendevetenskap. Där diskuterades möjligheten att använda nudging inom brottsförebyggande arbete, och flera exempel presenterades om hur andra länder använt beteendedesign och nudging inom brottsprevention.

Ett specifikt exempel från Behavioral Insight Team i Storbritannien, kallat "HAPPY BIRTHDAY – IT'S A FRESH START", visade på hur motivationen som uppstår kring födelsedagar kan få fler kriminella att söka hjälp för att ändra sitt beteende. Experimentet visade att personer som fick handskrivna födelsedagskort med en påminnelse om att födelsedagen var en bra chans till förändring, var 56% mer benägna att kontakta stödlinjen än de som bara fick ett brev från polisen. En personlig hälsning från någon som tidigare varit i samma situation som födelsedagsbarnet triggade alltså känslan av att vilja göra en förändring.

Läs mer [HÄR](#)

Metod

Förstudien har genom att tillämpa insikter från fältet beteendedesign och nudging tittat på användardrivna lösningar som kan hjälpa fler att lämna organiserad brottslighet. Fokus har varit hur individen ser sin förmåga, möjlighet och motivation för att göra beteendet samt att skapa lösningar som utgår från ett användardrivet perspektiv.

Till förstudien tillsattes en referensgrupp bestående av yrkesverksamma personer från myndigheter och organisationer som möter målgruppen gängkriminella i sitt vardagliga arbete. Referensgruppen från myndighetssidan bestod av representanter från Arbetsförmedlingen, Länsstyrelsen, Socialförvaltningen och Polismyndigheten. Från idéburen sektor deltog representanter från Fryshusets sociala verksamheter och Fryshuset gymnasium.

Konsultföretaget Beteendelabbet ledde en serie workshops med referensgruppen för att öka förståelsen för beteendedesign. Samtidigt genomfördes en inventering av vad som uppfattas som hjälpsamt i en avhoppprocess, samt identifiering av områden där förbättringar skulle gynna fler individer att lämna brottsligheten. Detta gjordes utifrån de yrkesverksammas erfarenheter och perspektiv.

Två olika urvalsgrupper har intervjuats. Den ena gruppen bestod av individer i åldern 18–29 år som är eller har varit aktiva i organiserad brottslighet. Den andra gruppen bestod av yrkesverksamma personer som arbetar eller har arbetat med målgruppen på olika sätt. De yrkesverksamma intervjupersonerna valdes ut utifrån referensgruppens rekommendationer och bestod av representanter från Arbetsförmedlingen, Socialförvaltningen, Polismyndigheten, Kriminalvården/Frivården samt forskare inom fältet.

Fryshuset bistod med intervjupersoner från målgruppen. Intervjuerna har skett både digitalt och fysiskt. Totalt genomfördes fjorton intervjuer med individer som hade en pågående eller tidigare koppling till organiserad brottslighet. Dessa individer befann sig antingen i pågående avhoppprogram, hade aldrig deltagit i ett avhoppprogram, eller hade avbrutit eller fullföljt ett avhoppprogram. Tolv intervjuer genomfördes med yrkesverksamma personer.

Det finns röster som inte har hörts från både myndighetssidan och målgruppen. Från myndighetssidan saknas inspel från representanter från psykiatrin - vilket beskrevs av referensgruppen som en viktig aktör. En kontakt som inte lyckades etableras trots flera försök. Från målgruppen råder ett underskott av röster från kvinnor i organiserad brottslighet. Endast en person bland intervjupersonerna var kvinna.

Resultat

Förstudien identifierar flera hinder i processen att lämna organiserad brottslighet. Att få en avhopparsinsats kräver myndighetsbeslut vilket i sin tur kräver att individer som vill lämna organiserad brottslighet behöver kontakta Polismyndigheten eller Socialtjänsten. Signifikant för den här gruppen är dock en återkommande beskrivning av stor misstro mot myndigheter med låg tillit och därav en låg motivation att ta den typen av kontakter. Dessutom varierar tillgängligheten till stödinsatser över landet.

Förstudien pekar mot två huvudsakliga spår av möjliga åtgärder för att underlätta avhopp:

Ett spår i form av ett myndighetsdrivet nationellt samordnat center som stöttar det lokala arbetet mot organiserad brottslighet, i samma anda som till exempel CVE mot våldsbejakande extremism.

Ett andra spår i form av en icke myndighetsdriven aktör, credible messengers, som kan agera som ingång till myndigheter.

Myndighetsspåret

Nationellt samordnat center mot organiserad brottslighet

Insikter & Citat:

AVSAKNADEN AV EN NATIONELL SAMORDNING

Idag saknas en nationell samordning för avhopparverksamhet, en verksamhet som täcker hela Sverige och dit individer kan vända sig om de vill hoppa av. För närvarande skiljer sig arbetssätten åt mellan olika kommuner, och på vissa platser hävdar till och med kommuner att de inte arbetar med avhoppare. Eftersom kriminella nätverk rör sig över kommungränser bör samarbetet med avhoppare också vara gränsöverskridande.

UNDERSKOTT AV KUNSKAP, RESURSER OCH STÖD FÖR ATT ARBETA MED AVHOPPARE

Det är upp till varje kommun att tillhandahålla stöd till individer som vill lämna den organiserade brottsligheten. Sedan 2020 har antalet avhoppare tredubblats och av dessa ärenden kommer 70% inte hela vägen. Det är tydligt att det saknas både kunskap, resurser och rätt stödstrukturer för att lösa den ökade efterfrågan att få avhopparstöd ute i Sveriges kommuner.

ALLA SOM VILL HOPPA AV FÅR INTE HJÄLP

Det finns ärenden där individer är svåra att definiera som avhoppare, samt ärenden med personer som klassificeras med en "låg hotbild", vilket placerar dem i en gråzon som snabbt kan övergå till en riskzon för grövre kriminalitet. Denna målgrupp befinner sig utanför dagens mer generösa och resursstarka regionala avhopparsamordning och får inte samma snabba stöd som individer med hög hotbild. Över hälften av alla ärenden idag involverar personer med låg hotbild, och i den grupp som inte klassificeras som avhoppare finns säkerligen ett stort mörkertal av personer som inte alls får den hjälp de behöver.

TRÖGA OCH LÅNGSAMMA PROCESSER

De första tre månaderna är avgörande, men utredningar kan ta upp mot 6 månader och det är återkommande från både individer och yrkesverksamma att det är långsamma och tröga processer idag. Särskilt för individer som inte klassificeras som "hög hotbild".

INDIVIDER SLUSSAS RUNT OCH FÅR NYA KONTAKTPERSONER

Det är problematiskt att individer inom hela "ekosystemet" ständigt slussas mellan olika myndigheter och kontinuerligt får nya kontaktpersoner. Det är mycket viktigt att ha utsedda kontaktpersoner inom berörda myndigheter och förvaltningar, såsom Kriminalvården, Polisen, Socialtjänsten och hälso- och sjukvården.

BRIST PÅ KUNSKAP OM AVHOPPARSTÖD

Majoriteten av individerna från intervjuerna uppger att de inte visste att det fanns stöd att få, och de önskar att de hade fått information om detta tidigare. De tillfällen då de har fått reda på stödet har varit i samband med att de har hamnat i häkte, på anstalt, eller i en situation med hög hotbild där de tvingats lämna sin ort. En individ påpekade att telefonnummer till hjälplinjer borde finnas uppsatta på varje fritidsgård och skola inom kommunen.

"Hur ska de bygga upp en lokal avhopparverksamhet när de kriminella nätverken och de kriminella rör sig över kommungränser, man behöver ett nationellt samarbete och en nationell verksamhet." - Yrkesverksam Socialtjänsten

"Ja nej, men de allra flesta skulle jag säga som vi mött på blir ju inte definierade som avhoppare utan de den stora andelen, de ska ju då erbjudas någonting annat istället och där kan det väl också vara så att man tappar rätt många tror jag." - Yrkesverksam SIG

"De vill inte ens hjälpa mig när jag höll på att dö liksom när jag var 18 år. Min mamma betalade behandling till mig. Ja, jag försökte kaka benzo och det hände sjuka saker. Ja orkade inte mer, kapitulera liksom och gick till socialen och dom sa: "Nej men du har bytt stadsdel så att vi har ingen utredning på dig, så vi behöver göra en utredning först. Det tar 6 månader." – Avhoppare

"För jag märkte när jag gick upp när jag vart 18, då bytte de ju så att det vart en annan avdelning eller hur det funkade på kommunen. Nej och då gick det åt helvete alltså. Det är ingenting som funkade så jag hade jävlig tur att jag fick någon som engagerade sig liksom och höll på." – Avhoppare

"Mer säkerhet till familjen att man erbjuder någon sorts hjälp till familjen också. Så att avhopparen kan känna sig säker där man är och inte behöva tänka på sin familj hela tiden varje dag." – Avhoppare

"Utelämna inte skolan som en plats att påverka individer" - Avhoppare

Förslag på insatser inom myndighetsspåret

ETT NATIONELLT SAMORDNAT CENTER

Det är upp till varje kommun att tillhandahålla avhopparstöd till individer som vill lämna den organiserade brottsligheten, men eftersom organiserad brottslighet inte har några gränser krävs det en betydligt större samverkan mellan regioner och kommuner över hela landet. I och med att det är vanligt att individer behöver lämna sin hemort är det av stor vikt med samverkan över kommungränser. Det är också tydligt att det saknas både kunskap, resurser och lämpliga stödstrukturer för att möta den ökande efterfrågan på avhopparstöd.

För att möta dessa utmaningar behövs en nationell samordning för insatser mot organiserad brottslighet, där ett nationellt kunskapscentrum mot organiserad brottslighet kan utgöra en viktig resurs för alla kommuner i landet som behöver stöd för att hjälpa individer att lämna den organiserade brottsligheten. Det är viktigt att stödet för avhoppare är likvärdigt i hela landet. Centret kan ta inspiration av Center mot våldsbejakande extremism.

SAMLA RELEVANT ERFARENHET, FORSKNING OCH METODER

Just nu sker mycket inom bekämpningen av organiserad brottslighet, både inom forskning, myndigheter och civilsamhället. Alla arbetar med olika metoder och har unik kunskap. Ett nationellt samordnat center kan fungera som en samverkande aktör som ser till att all kunskap och forskning samlas på ett och samma ställe. Detta skulle göra det lättare för alla som arbetar med att bekämpa organiserad brottslighet att hitta den mest relevanta och senaste informationen inom området.

UTVECKLA ETT GEMENSAMT SPRÅK OCH STRUKTUR

Ett nationellt samordnat center skulle kunna ta inspiration från hur Backa Barnet har byggt upp sin modell. Denna modell möjliggör för alla som arbetar inom kommun, hälso- och sjukvård samt polis att skapa en gemensam organisering med barnet i centrum.

BREDDA DEFINITIONEN OCH STÖDET FÖR AVHOPPARE

Över 50 procent av alla avhopp är individer med låg hotbild och de som faller utanför definitionen helt, är säkerligen ett mörkertal. Ett nationellt samordnat center kan arbeta fram en mer uppdaterad definition, så fler individer som vill lämna kan plockas upp av stödsystemet för avhoppare. Det är en relativt bra struktur för individer med hög hotbild idag. Det borde även utvecklas en tydlig programstruktur för individer i gråzon och med låg hotbild.

Det icke myndighetsdrivna spåret

En icke myndighetsdriven aktör, credible messengers, som ingång till myndigheter

---

Insikter & Citat:

AVSAKNADEN AV EN ICKE MYNDIGHETSDRIVEN AKTÖR SOM EN INGÅNG TILL MYNDIGHETER

Det första ledet av kontakt saknas idag. Det behövs en aktör som individer har förtroende för, som inte tillhör någon myndighet, och som kan lotsa dem vidare till relevanta stödfunktioner för avhopp.

INDIVIDERNA HAR LÅG TILLIT TILL MYNDIGHETER

Majoriteten av individerna har haft dåliga erfarenheter av myndigheter och har därför låg tillit till myndighetspersoner. Det gör att de inte öppnar upp sig för exempelvis kuratorer på skolan, handläggare på socialtjänsten eller polisen. Framför allt är det inte dit de vänder sig om de behöver hjälp för en ny start.

INDIVIDERNA SÖKER INTE HJÄLP SJÄLVMANT

Detta är inte en grupp som aktivt söker efter hjälp. Individerna tenderar att hålla mycket för sig själva och har en inställning att de ska klara av sina problem på egen hand. Det är också svårt för dem att formulera sina behov. Om de önskar hjälp är det främst ekonomiskt stöd och boende de efterfrågar. Dock framkommer det i samtalen att flera individer innerst inne har funderat på att avsluta sin nuvarande situation, men ingen har diskuterat med dem vad detta alternativ innebär.

"Det är ju inte så att det står, hänger folk på dörren och vill hoppa av i målgruppen 18 och uppåt." - Yrkesverksam Socialtjänsten

"Fältare var bara ett skämt för mig när jag var liten. Jag träffade dem, pratade med mig och försökte vara trevliga och att de stöttade mig och att de bryr sig. Men samtidigt så gick de och berättade för polisen om saker. Ja, det kändes, okej, de hängde ute och försökte vara kompisar med dig på något sätt. Och det där bröt mitt förtroende för dem." – Avhoppare

"Ja, XX (namn på social verksamhet) var ju mina kontaktpersoner så jag har en, jag har en person därifrån. Jag kunde prata med dem och det var en av dem som också ledde mig till en XX (namn på avhopparverksamhet) Jag tycker det är faktiskt jättedåligt att XX (namn på social verksamhet) inte finns längre, men det är just någonting i den stilen som behövs." –Avhoppare

"Nej, jag visste faktiskt ingenting om det. Det var väl att jag hade kontakt med morsan och sa liksom att det har skitigt sig rejält. Det var ingen annanstans att ta vägen. Jag vet inte vad jag ska göra. Kan du hjälpa mig liksom och då fick jag ju hjälp via henne att hon ringde och så träffade vi ett par poliser och så pratade vi dem och hjälpte mig därefter." - Avhoppare

"Ja visst, det är så man har väl dragit så mycket skam över familjen. Just så vill man ju ändra den bilden att jag kan bättre. Jag behöver inte bli som min pappa. Så man försöker att göra familjen stolt över att man klarar detta." -Avhoppare

"Individer som vill ha hjälp vet inte hur dem ska formulera sitt stöd och skyddsbehov mot socialtjänsten" -Civilsamhället

"För min farmor, för min familj, hela min släkt är nöjda, jag har varit allas huvudvärk. Så nu är det bättre. Man gör detta främst för andra, men också för sig själv." – Avhoppare

"Jag önskar ibland att vi i Sverige hade någon sorts typ som en "socialtjänst", men som inte hade så mycket plikt och såna grejer och att man kunde prata med någon i trygghet, för många vet jag har den paranoia av att Ja, han är polis, hon är polis, hon är soc tant. Om jag ändå pratar till honom så kommer han att anmäla mig eller han kommer göra orosanmälan, liksom det på något sätt så tror jag den vägen måste lättast lite." -Avhoppare

Förslag på insatser inom det icke myndighetsdrivna spåret

CREDIBLE MESSENGERS SOM EN INGÅNG TILL MYNDIGHETER

Det finns idag en brist på en aktör som individer har förtroende för, som inte tillhör någon myndighet och inte har anmälningsplikt. En sådan aktör skulle kunna fungera som en ingång till myndigheter för att hjälpa individer att lämna organiserad brottslighet. Denna verksamhet

kan drivas av en oberoende civilsamhällesorganisation och rikta sig mot individer som är involverade i organiserad brottslighet, med målet att fler ska lämna den miljön.

Verksamheten ska fokusera på att skapa kontakt och vägleda individer till insatser, snarare än att själv ge insatser.

Anhörigas betydelse i att lämna kriminalitet, särskilt mödrar, mormödrar, farmödrar och systrar, framhävs ofta av intervjupersonerna. Därför vore det värdefullt att undersöka denna aspekt ytterligare med målgruppen.

EN RÖST I DEBATTEN FÖR DE SOM VILL FÅ EN ANDRA CHANS

Gångkriminella stigmatiseras ofta, och det saknas en tydlig röst i debatten som förespråkar en mer humanistisk syn på gängkriminalitet. Det är viktigt att lyfta fram perspektiv som betonar möjligheten till rehabilitering och andra chanser för de som vill lämna det kriminella livet.

Övriga insikter och citat

BRISTFÄLLIGA VÄGAR IN I SYSSÄTTNING

Många av avhopparna har oftast en ofullständig skolbakgrund och finns registrerade i belastningsregistret. Detta gör det svårt för dem att få fotfäste på arbetsmarknaden.

ENSAMHET BLAND AVHOPPARE

Ensamhet är en vanlig upplevelse bland avhoppare, och många känner sig rädda och oroliga. Det finns en risk för depression och återfall i missbruk. Det är därför viktigt att det finns ett välkomnande mottagande på den nya platsen. Det är inte bara viktigt att erbjuda bostad och arbete, utan också att skapa en social gemenskap för individen.

SVÅRIGHETERNA MED ATT FÅ EN NEUROPSYKIATRISK UTREDNING

Att bli beviljad en utredning för neuropsykiatriska funktionsnedsättningar tar tid. Majoriteten av de individer som behöver en sådan utredning får antingen avslag eller får vänta länge innan de får den.

OREGLERAD MARKNAD MED EXTERNA AKTÖRER

Det är uppenbart att den oreglerade marknaden med oseriösa aktörer inte underlättar vare sig kommuners arbete eller individers process att avstå från kriminalitet. Det finns många "lycksökare" som erbjuder allomfattande lösningar till socialhandläggare som redan har för mycket på sitt bord för att kunna bedöma deras trovärdighet. Att enbart umgås och träna på gymmet med en klient är inte tillräckligt; det krävs mer än så.

"Jag var ju tvungen att bryta all kontakt med alla mina vänner, men jag har fortfarande kontakt med Morsan så att säga. Ju, det är ju självklart tufft, man känner ju sig, man är ensam. Men man får också tänka att man gör ju det på grund av någonting bra" -Avhoppare

"Personaltäthet är nyckel. Det är när natten kommer med rastlösheten och ensamheten som personal måste finnas tillgänglig, men så är inte fallet idag." - Yrkesverksam Socialtjänsten

Framtida rekommendationer för insatser

Förstudiens beteendeinsikter och de idéer som utvecklats tillsammans med referensgruppen kan användas för att ytterligare utveckla och testa de insatser som har störst potential att påverka fler att lämna organiserad brottslighet.

Inom ramen för civilsamhället kan det icke myndighetsdrivna spåret leda till ett större utvecklingsprojekt för att identifiera trovärdiga budbärare för målgruppen inom organiserad brottslighet. Det är viktigt att undersöka hur dessa trovärdiga budbärare kan användas effektivt för att nå målgruppen, var målgruppen kan nås, och hur civilsamhället kan motivera och leda dem till att söka samhällets stöd och skydd för att lämna den organiserade brottsligheten.

Fryshuset kommer, i samarbete med UngAngered, en del av socialtjänsten Nordost i Göteborg, att göra en ansökan till Arvsfonden under 2024 för att starta ett projekt. Projektet syftar till att ta fram ett arbetssätt för hur myndigheter på olika nivåer kan samarbeta med Credible Messengers från civilsamhället inom avhopp. Våra samarbetspartners från UngAngered driver uppdrag inom både SIG och ungt avhopp samt GVI-uppdraget (Group Violence Intervention) inom stadsdelen. Fryshuset har också samarbetat med de nationella samordnarna för GVI-metoden på BRÅ under snart ett års tid för att definiera och utforska rollen för credible messengers, eller trovärdiga budbärare, i att kunna stärka GVI-metoden.

Denna förstudie ger ett bra underlag för att stärka ansökan till Arvsfonden, samt idéer för innehåll i själva projektet. Den bekräftar också det behov som Fryshuset länge har sett, nämligen att det finns ett stort glapp mellan potentiella avhoppare och myndigheter som bör fyllas av aktörer som agerar som credible messengers och inte kommer från myndigheter.

Litteraturoversikt för omvärldsbevakning

Google Scholar

Nudging + crime prevention

Nudging + crime prevention + gang criminality

Behavioural science + Behavioural insights + Behavioural economics + Crime prevention

Behavioural science + Behavioural insights + Behavioural economics + Gang criminality

Design thinking + crime prevention + gang criminality

Davies, M. and Ruda, S., 2023. Reflections on applying behavioural insights to crime: a guide for behavioural scientists and criminologists in search of policy unicorns. *Behavioural Public Policy*, 7(3), pp.744-757.

Gamman, L. and Thorpe, A., 2017. Is 'Nudge' as good as 'We Think' in designing against crime? Contrasting paternalistic and fraternalistic approaches to design for behaviour change. In *Design for Behaviour Change* (pp. 216-234). Routledge.

Ariel, B., A. Englefield and J. Denley (2019), 'I heard it through the grapevine: a randomized controlled trial on the direct and vicarious effects of preventative specific deterrence initiatives in criminal networks', *Journal of Criminal Law & Criminology*, 109(4): 819–867.

Wheeler, A. P., S. J. McLean, K. J. Becker and R. E. Worden (2019), 'Choosing representatives to deliver the message in a group violence intervention', *Justice Evaluation Journal*, 2(2): 93– 117.

Pickett, J.T., 2018. Using behavioral economics to advance deterrence research and improve crime policy: Some illustrative experiments. *Crime & Delinquency*, 64(12), pp.1636-1659.

Roman, C.G., Decker, S.H. and Pyrooz, D.C., 2017. Leveraging the pushes and pulls of gang disengagement to improve gang intervention: Findings from three multi-site studies and a review of relevant gang programs. *Journal of crime and justice*, 40(3), pp.316-336.

Smith, R., 2009. Understanding entrepreneurial behaviour in organized criminals. *Journal of Enterprising Communities: People and Places in the Global Economy*, 3(3), pp.256-268.

Blattman, C., Jamison, J.C. and Sheridan, M., 2017. Reducing crime and violence: Experimental evidence from cognitive behavioral therapy in Liberia. *American Economic Review*, 107(4), pp.1165-1206.

Heller, S. B., A. K. Shah, J. Guryan, J. Ludwig, S. Mullainathan and H. A. Pollack (2017), 'Thinking, fast and slow? Some field experiments to reduce crime and dropout in Chicago', *The Quarterly Journal of Economics*, 132(1): 1–54.

Braga, A.A., Hureau, D.M. and Papachristos, A.V., 2014. Detering gang-involved gun violence: Measuring the impact of Boston's Operation Ceasefire on street gang behavior. *Journal of quantitative criminology*, 30, pp.113-139.

Petrich, D.M., Pratt, T.C., Jonson, C.L. and Cullen, F.T., 2020. A Revolving Door? A Meta Analysis of the Impact of Custodial Sanctions on Reoffending.